

Skatteutskottets betänkande 2019/20:SkU1

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2020 inom utgiftsområde 3, som uppgår till 12 056 989 kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner.

Utskottet avstyrker dessutom motioner från allmänna motionstiden 2019/20 som gäller vissa frågor om Kronofogdemyndighetens verksamhet.

I betänkandet finns en reservation (SD) och fyra särskilda yttranden (M, SD, V, KD). Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i var sitt särskilt yttrande.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:1 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Tio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 3	6
Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.....	19
Kronofogdemyndighetens befogenheter och verksamhet.....	25
Reservation	27
Kronofogdemyndighetens befogenheter och verksamhet, punkt 2 (SD)	27
Särskilda yttranden	30
1. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (M).....	30
2. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (SD)	31
3. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (V)	32
4. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (KD)	33
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	35
Propositionen	35
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	35
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	37
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Ramanslag	19
Tabell 2 Anslagsutveckling 1:1 Skatteverket.....	20
Tabell 3 Anslagsutveckling 1:2 Tullverket	21
Tabell 4 Anslagsutveckling 1:3 Kronofogdemyndigheten.....	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:1 utgiftsområde 3 punkt 1 och avslår motionerna

2019/20:2633 av Eric Westroth m.fl. (SD),

2019/20:3241 av Hampus Hagman m.fl. (KD) yrkande 1 och

2019/20:3314 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

2. Kronofogdemyndighetens befogenheter och verksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:741 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkandena 1–5 och

2019/20:1180 av Viktor Wärnick (M).

Reservation (SD)

Stockholm den 28 november 2019

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M)*, Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M)*, Eric Westroth (SD)*, Peter Persson (S), Tony Haddou (V)*, David Lång (SD)*, Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD)*, Anna Vikström (S), Joar Forssell (L), Johnny Skalin (SD)*, Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M)* och Fredrik Schulte (M)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2019/20:1 i de delar som gäller utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, dvs. anslagen till Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten, och motionsförslag från allmänna motionstiden 2019 som rör anslagen. Utskottet behandlar dessutom motionsförslag från allmänna motionstiden 2019/20 om Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Utskottet behandlar i ett avsnitt även regeringens resultatredovisning för utgiftsområdet.

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2020 samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina anslagsmotioner.

Under beredningen av ärendet har utskottet fått information av Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten om verksamhets- och anslagsfrågor för respektive myndighet.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2020 för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution till 12 056 989 kronor (prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU1, rskr. 2019/20:59). I detta betänkande föreslår skatteutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottets uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat

om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden granskat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 3 i budgetpropositionen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller anslag inom utgiftsområde 3. Slutligen behandlas ett antal motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden 2019/20. Förslagen i dessa motioner avser frågor om Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 3

Utskottets bedömning

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområdet har under senare år förbättrats påtagligt. Det har ökat förståelsen för hur statliga medel används och vilka resultat de ger i förhållande till de mål som riksdagen beslutat om.

Propositionen

Riksdagen har beslutat om målet för utgiftsområde 3. Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänheten och företag samt motverka brottslighet (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:SkU1, rskr. 2017/18:78).

Regeringens samlade bedömning är att måluppfyllelsen är god och att myndigheternas insatser i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Riksrevisionen har granskat myndigheternas årsredovisningar, och dessa har bedömts som i allt väsentligt rättvisande.

Skatt – resultatredovisning

Skatteverket ska bidra till att målet för utgiftsområdet uppnås genom att

- fastställa skatte- och avgiftsintäkter rättssäkert, kostnadseffektivt och på ett sätt som är enkelt för såväl allmänhet och företag som Skatteverket
- förebygga och motverka ekonomisk brottslighet.

Av regeringens resultatredovisning för delområde skatt framgår bl.a. att det under 2018 betalades 2 089 miljarder kronor i skatt. Det är en ökning med 4,8 procent jämfört med 2017, vilket motsvarar 97 miljarder kronor. Efter utbetalningar av kommunalskattebidrag m.m. var nettouppbördens 1 261 miljarder kronor, vilket är 73 miljarder kronor mer än 2017. Uppbördens förändring beror främst på förhållanden som ligger utanför Skatteverkets inflytande. Det handlar t.ex. om förändringar av skatteregler, löner, priser och konjunkturläge.

Uppbördsförlusten, dvs. andel av fastställda skatter som inte har betalats till Skatteverket, uppgick 2018 till 0,23 procent, vilket motsvarar 4,7 miljarder kronor. Det är 1,1 miljarder kronor mindre än 2017 och i samma nivå som 2016. Den högre uppbördsförlusten 2017 berodde i huvudsak på ett enskilt ärende. Uppbördsförlusten är mycket låg i internationell jämförelse.

Skattefelet är skillnaden mellan de fastställda beloppen och de teoretiskt riktiga. Utifrån resultatet av slumpvisa kontroller som Skatteverket har genomfört, beräkningar av mervärdesskattefelet och olika antaganden har Skatteverket kunnat redovisa delar av det genomsnittliga kontrollerbara skattefelet för beskattningsåren 2014–2016. Bedömningar av skattefelet är förknippade med stora osäkerheter, och resultatet måste användas med stor försiktighet. Metoder utvecklas kontinuerligt för att öka bedömningarnas fullständighet. De delar för vilka skattefelet beräknats uppgår sammantaget till ca 28 miljarder kronor. Skatteverket bedömer att skattefelet varit oförändrat mellan 2017 och 2018.

För att säkerställa att rätt skatt tas ut och betalas så att skattefelet begränsas genomför Skatteverket förebyggande åtgärder och kontroller. Förutsättningarna att göra rätt förbättrades eftersom användningen av digitala tjänster fortsatte att öka 2018, och felutrymmet var oförändrat. Det var många som använde e-tjänster, vilket bidragit till att ärendehandläggningen och kontrollen har effektiviserats ännu mer.

För personalliggare var antalet kontrollbesök ca 6 300 fler än 2017 eftersom antalet personalliggarkontroller ökade till följd av dels att kravet vidgades till tre nya verksamheter, dels att en särskild satsning gjordes inom byggbranschen. Andelen revisioner som resulterade i ändring var 77 procent, vilket är lägre än tidigare år. Andelen överprövningsärenden i domstol som innebär ändring är i nivå med tidigare år.

Resultatet av en Sifundersökning i oktober 2018 visade att en majoritet av de som använt systemet för arbetsgivardeklaration på individnivå sedan den 1 juli 2018 upplevde att inlämningen har fungerat bra. Systemet infördes fullt ut vid årsskiftet 2018/19.

För att spåra tillgångar utomlands fortsatte Skatteverket att samarbeta med fler länder och att använda Sveriges informationsutbytesavtal. Under 2018 har ca 50 nya länder utbytt information om finansiella konton och det första utbytet av land-för-land-rapportering genomfördes.

Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten har sedan 2016 förstärkt och intensifierat arbetet mot skattefusk och skattebrott. Under 2018 arbetade myndigheterna tillsammans för att hitta dolda tillgångar i utlandet och mervärdesskattebedrägerier i samband med gränsöverskridande handel. Skatteverket förstärkte även utredningar om skatteundandragande vid återbetalning av mervärdesskatt samt arbetet med grövre och avancerat fusk med olagliga läkemedel och kryptovalutor. I fall där kryptovalutor används i syfte att försvåra upptäckt finns det ofta kopplingar till penningtvätt. I samverkan med Läkemedelsverket, Polismyndigheten och Tullverket har Skatteverket arbetat med att finna och utreda oregistrerade nätapotek.

Den ekonomiska brottsligheten blir alltmer komplex och får fler internationella förgreningar och kopplingar till den digitala ekonomin. Brottsutredningar om organiserad brottslighet prioriterades under 2018, och folkbokföringsverksamheten deltog i flera insatser inom ramen för samverkan mot organiserad brottslighet. Underrättelsesamverkan med bl.a. Ekobrotts-

myndigheten och Säkerhetspolisen fördjupades, och Skatteverkets digitala utbyten inom rättsväsendets informationsförsörjning utökades till Sveriges domstolar och Kriminalvården.

En viktig del i att bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag är att Skatteverket upprätthåller en god kvalitet i de register som myndigheten ansvarar för. Att uppgifterna i folkbokföringen speglar befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden är inte bara en förutsättning för att Skatteverket ska kunna fastställa skatter utan även för att andra samhällsfunktioner ska ha ett korrekt underlag för beslut och åtgärder.

Resultatet för folkbokföringsverksamheten är fortfarande inte tillfredsställande, och Skatteverkets generaldirektör bedömer att bristerna i den interna styrningen och kontrollen av folkbokföringen kvarstår. Andelen genomförda utredningar av det totala antalet signaler om misstänkta felaktiga uppgifter i folkbokföringen fortsatte att minska till 28 procent. Andelen av utredningarna inom bosättningskontroll som resulterade i ändring var fortsatt hög. Andelen överprövningsärenden i domstol som innebar ändring ökade något.

Under 2018 införde Skatteverket en applikation i handläggningen av ärenden som rör inflyttning till Sverige och tilldelning av samordningsnummer. Den ska uppmärksamma om det förekommer att personer använder sin identitetshandling flera gånger (Fi2018/03901/S3). Det krävs en fortsatt användning av applikationen innan det går att värdera omfattningen av ett eventuellt missbruk.

Den 1 juli 2018 trädde nya bestämmelser i folkbokföringslagen (1991:481) i kraft. Genom lagändringarna har Skatteverket fått möjlighet att avregistrera falska identiteter från folkbokföringen och göra kontrollbesök för att kontrollera en persons bosättning. Dessutom har folkbokföringsbrott införts på nytt. Den nya lagstiftningen har också bidragit till att Skatteverkets under rättelser till andra myndigheter om misstänkta felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen ökade under 2018. När det gäller möjligheten att avregistrera falska identiteter från folkbokföringen har Skatteverket inlett ca 200 utredningar om misstänkta falska identiteter.

Ett högt förtroende för Skatteverket påverkar viljan att göra rätt och att följa skattereglerna positivt. Undersökningar som Skatteverket och andra aktörer har genomfört visade att förtroendet för Skatteverket hos allmänhet och företag fortfarande är högt.

Skatt – analys och slutsatser

I sin analys och sina slutsatser menar regeringen att Skatteverkets resultat är goda, och myndigheten bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet. Ett fungerande skattesystem där var och en gör rätt för sig är en förutsättning för ett väl fungerande samhälle. Skatteverkets insatser för att underlätta för allmänhet och företag att göra rätt för sig är därför fortfarande viktiga. Det är

viktigt att Skatteverket kan redovisa bedömningar om skattefelets storlek, och det är positivt att Skatteverket har kunnat bedöma skattefelets storlek för fler delar än tidigare. Ett sammantaget kontrollerbart skattefel på ca 28 miljarder kronor för inkomstskatteåren 2014–2016 får anses vara begränsat. I ljuset av att det under 2018 betalades in 2 089 miljarder kronor i skatter och avgifter, vilket även omfattar skatter som inte kunnat tas med i beräkningen av skattefelet, tyder skattefelets storlek på att allmänhetens och företagens vilja att betala skatt är god och att Skatteverkets arbete med att säkerställa eftersträlvade skatte- och avgiftsintäkter är effektivt.

Det kan också konstateras att Skatteverket i allt högre utsträckning använder Sveriges informationsutbytesavtal och samarbetar med flera länder för att spåra tillgångar utomlands som enligt regelverket ska beskattas i Sverige.

Det finns en förväntan från regeringen och samhället att uppgifterna i folkbokföringen håller en hög kvalitet. Det är därför allvarligt att det finns brister i Skatteverkets kvalitetsarbete, och det är angeläget att resultatet förbättras. Det är otillfredsställande att kunskapen om folkbokföringsfelet är låg och att folkbokföringsfelets utveckling inte kan följas över tid. Regeringen välkomnar därför att Skatteverket kommande år avser att bedöma omfattningen av olika fel i folkbokföringen.

Skatteverkets utredningsarbete är ett betydelsefullt bidrag i arbetet för att motverka ekonomisk och organiserad brottslighet. Trenden att detta arbete karakteriseras av alltmer komplexa ärenden fortsätter. Skatteverket möter detta med att ta tillvara de möjligheter som finns till samverkan med andra myndigheter såväl nationellt som internationellt. Regeringen följer arbetet och anser att det är viktigt att Skatteverket på ett effektivt sätt använder uppgifterna från informationsutbytet med andra länders skatteadministrationer.

Folkbokföringsverksamheten deltar i större utsträckning då felaktiga eller falska uppgifter i folkbokföringen kan användas av aktörer för bedrägerier, felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och annan ekonomisk brottslighet. Det är viktigt att kunskapen om folkbokföringsfelet ökar och att folkbokföringsfelets utveckling kan följas över tid. Arbetet med verktyg och it-stöd som effektiviserar handläggningen av ärenden och arbetet med att hitta, utreda och åtgärda fel behöver intensifieras i syfte att förbättra verksamhetens resultat och höja kvaliteten i folkbokföringen. Regeringen föreslår därför att Skatteverkets anslag ökas. Den 5 september 2019 beslutade regeringen om kommittédirektivet Åtgärder för att minska fel i folkbokföringen (dir. 2019:54) för att förbättra förutsättningarna för en korrekt folkbokföring. Bestämmelser om att Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ska kunna inriktas på ytterligare brott, bl.a. olovlig identitetsanvändning och penningtvåttbrott, trädde i kraft den 1 juli 2019 (prop. 2018/19:12, bet. 2018/19:SkU16, rskr. 2018/19:207). Regeringen avser att under 2019 återkomma till frågan som rör ökade möjligheter att utbyta uppgifter mellan Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet och myndighetens övriga verksamheter.

Det nya systemet med uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen ger Skatteverket och även Försäkringskassan, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen löpande tillgång till uppgifter. Det är viktigt att myndigheterna använder uppgifterna effektivt till underlag för beslut, för att förbättra kontroller och i arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Regeringen konstaterar att de mätningar som Skatteverket och andra genomfört visar att allmänheten och företagen fortfarande har högt förtroende för myndigheten. Allmänhetens och företagens förtroende för Skatteverket påverkar viljan att göra rätt för sig och att följa skattereglerna positivt. Vidare bedömer regeringen att Skatteverket har bidragit till de jämställdhetspolitiska delmålen om jämn fördelning av makt och inflytande samt ekonomisk jämställdhet i kontakterna med allmänhet och företag. Det är positivt att myndigheten när den kvalitetssäkrar ärenden säkerställer att kvinnor och män får korrekta beslut i samma utsträckning och därmed samma ekonomiska skyldigheter och möjligheter inom myndighetens område. Högt förtroende för myndigheten är en förutsättning för att Skatteverket ska kunna utföra sitt uppdrag effektivt och säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn. Därför vill regeringen betona att det är viktigt att Skatteverket fortsätter att aktivt arbeta med insatser för att stärka allmänhetens och företagens förtroende för myndigheten.

Tull – resultatredovisning

Tullverket bidrar till att målet för utgiftsområdet uppnås genom att rättssäkert och kostnadseffektivt

- ta in tullar, skatter och avgifter
- övervaka och kontrollera att reglerna om in- och utförsel av varor följs
- informera om regler och göra det enkelt att göra rätt från början
- förebygga och motverka brottslighet.

Tullverket ska arbeta på ett sådant sätt att allmänhet och företag har förtroende för Tullverkets verksamhet och att kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten.

Resultatredovisningen av delområde tull görs i förhållande till Tullverkets bidrag till målet för utgiftsområdet. Till stöd för bedömningen av resultatet finns bl.a. Tullverkets årsredovisning, rapporter och Riksrevisionens iakttagelser.

Närmare 8,3 miljarder kronor i uppbörd debiterades 2018, vilket är en ökning med 23 procent jämfört med 2017. Det är främst debiterad tobaksskatt som ökat. Under 2018 uppgick det totala importvärdet till 470 miljarder kronor, vilket är en ökning med 65 miljarder kronor (14 procent) jämfört med föregående år. Den värdemässigt största importen kom precis som föregående år från Norge följt av Kina. Därefter kom USA som 2018 låg på en tredje plats följt av Ryssland. Flest antal deklarationer vid import lämnades från Kina följt

av USA och Norge. Råolja omfattade störst andel av importvärdet och uppgick till 79 miljarder kronor. Därefter kom lax för 31 miljarder kronor (avser import till hela EU med Sverige som första EU-land). Av det totala exportvärdet på 615 miljarder kronor bestod den största andelen av farmaceutiska produkter. På andra plats kom personbilar följt av traktorer och telefoner.

Andelen debiterad uppbörd som inte betalas under året har varit på en jämn nivå under flera år och uppgick 2018 till 0,18 procent jämfört med 0,21 procent föregående år. Att ta fram tillförlitliga metoder för att kunna bedöma skattefelets utveckling är komplicerat. Tullverket kan i dag inte med säkerhet kvantifiera skattefelet. Till följd av återrapporteringskrav i regleringsbrevet pågår sedan 2018 ett arbete med metodutveckling för att öka kunskapen om skattefelet, och det pågår även ett arbete för att med hjälp av akademien söka en metod för beräkningar av skattefelet. Andelen automatklarerade ärenden ökade från 89 till 90 procent under 2018. Närmare 988 miljoner kronor debiterades efter åtgärder i form av kontroller jämfört med 157 miljoner kronor 2017. Ökningen 2018 beror främst på en stor debitering i efterkontrollen av koldioxid- och energiskatt på 690 miljoner kronor. Andelen rätt debiterad uppbörd uppgick till 98,5 procent, vilket är en ökning med 0,55 procentenheter jämfört med 2017.

Tullavgifter utgör vad som benämns som traditionella egna medel och ingår i systemet för finansiering av EU-budgeten. I de fall en fordran från EU uppstår och Tullverket inte har hanterat ärendet korrekt, t.ex. vidtagit alla kontrollåtgärder eller begärt att garanti ställs för en import, blir det ett s.k. administrativt misstag. Detta leder till att Sverige blir ekonomiskt ansvarigt gentemot EU. Europeiska kommissionen granskar regelbundet Sveriges tillämpning av tullagstiftningen samt hanteringen av traditionella egna medel. Anspråken på egna medel från kommissionen när det gäller krav på ekonomiskt ansvar för administrativa misstag var höga 2018 och uppgick till 38 miljoner kronor. Bakgrunden var en granskning som genomfördes i Sverige 2015. Kostnaden för misstagen belastade i sin helhet Tullverkets anslag för 2018. För att minimera risken för framtida administrativa misstag inleddes under 2018 ett arbete hos myndigheten för att säkerställa att verksamhetens riskanalys fångar upp risker för administrativa misstag.

De brottsbekämpande resurserna inom Tullverket används främst för att bekämpa smuggling av narkotika och vapen liksom att förhindra organiserad eller storskalig eller frekvent illegal införsel av alkohol och tobak. Tullverket genomför även kontroll av andra restriktionsområden t.ex. avfall, och immaterialrätt. Under 2018 stoppades 360 ton avfall som fått exportförbud, och 234 avfallstransporter hindrades från att komma in i Sverige.

Tullverket beslagtogs under 2018 narkotika och dopningsmedel till ett värde av närmare 2,7 miljarder kronor omräknat i samhällsnytta jämfört med 3 miljarder kronor föregående år. Samhällsnyttan av beslagtagna alkohol och tobak uppgick till 84 miljoner kronor jämfört med 164 miljoner kronor 2017. Minskningen berodde på att färre beslag gjordes eftersom det stora antalet grova brott prioriterades under våren 2018 framför en satsning mot illegal

införelse av punktskattepliktiga varor. Antalet beslag av skjutvapen ökade till 34 jämfört med 28 föregående år, men antalet beslagtagna skjutvapen minskade till 41 jämfört med 61 under 2017. Varumärkesintrången, t.ex. varor som är varu-märkesförfalskade, pirattillverkade eller varor som gör intrång i patent, omsätter stora värden. Under 2018 gjorde Tullverket 269 ingripanden jämfört med 411 föregående år.

Antalet fysiska kontroller minskade under 2018 till ca 60 100 från 71 750 jämfört med 2017. Detta beror dels på att gränsskyddspersonal har förstärkt utredningsverksamheten, dels på att tid lades på att utbilda nya tulltjänstemän. Till följd av en höjning av Tullverkets anslag har myndigheten 2018 kunnat genomföra den största satsningen på rekrytering av nya medarbetare på många år. Fyra grundutbildningar inom brottsbekämpningen startades. Grundutbildningen pågår under cirka ett år. Av 8 100 inledda förundersökningar lämnades 1 500 till åklagare. Enligt Tullverkets uppgifter blev förundersökningarna under 2018 effektivare och höll en hög kvalitet.

En hög träffprocent i kontrollarbetet är viktigt för att inte störa det legitima flödet i onödan och för att använda resurserna effektivt. Tullverkets kontroller ska vara riskbaserade vid gräns mot icke-EU-land med inslag av slumpvisa kontroller. Träffprocenten i myndighetens tullkontroller 2018 var högre än 2017, 18 procent jämfört med 16 procent föregående år.

Riksdagen har tillkännagett att regeringen bör se över möjligheten att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser som är förmedlade av kurirföretag (bet. 2015/16:SkU21 punkt 3, rskr. 2015/16:161). Riksdagen har vidare tillkännagett att regeringen bör se över smugglingslagstiftningen så att den skärpta synen på vapenbrott får genomslag även vad gäller vapensmuggling (bet. 2016/17:Ju18 punkt 45, rskr. 2016/17:223). Som svar på dessa tillkännagivanden från riksdagen beslutade regeringen i april 2018 att ge en utredare i uppdrag att se över dessa frågor. I juli 2019 lämnade utredaren sina förslag i promemorian En strängare syn på vapenbrott och smuggling av vapen och explosiva varor (Ds 2019:14). Promemorian remissbehandlades t.o.m. den 31 oktober 2019. Tillkännagivandena är inte slutbehandlade.

Inriktningen för arbetet mot den organiserade brottsligheten är att lagföra eller på annat sätt skada eller försvåra möjligheterna för de grövsta kriminella att ägna sig åt kriminell verksamhet. Ett kriminellt nätverk räknas som utslaget eller allvarligt skadat när hälften av nätverkets identifierade medlemmar döms till fängelse, varav hälften för grovt brott. Under 2018 identifierades 35 kriminella nätverk och 18 slogs ut. Motsvarande utfall för 2017 var 39 och 16. Ett annat viktigt led i det brottsbekämpande arbetet är att komma åt det ekonomiska utbytet av brott. Under 2018 uppgick Tullverkets förverkade brottsvinster till 1,3 miljoner kronor jämfört med 4,3 miljoner kronor 2017. Antalet domar var detsamma 2018 och 2017. Enstaka ärenden fick stor betydelse för utfallet.

Tullverket deltar i ett myndighetsgemensamt regeringsuppdrag tillsammans med Polismyndigheten och Kustbevakningen för att förstärka be-

kämpningen av internationella brottsnätverk som begår tillgreppsbrott i Sverige. Under hösten 2018 genomfördes en operativ insats, där även Åklagarmyndigheten deltog, i form av utresekontroller för att hitta stöldgods. Insatsen genomfördes främst för att pröva projektgruppens förslag på arbetsmetoder. Uppdraget pågår fram till februari 2020. Tullverket har även deltagit i det gemensamma samverkansarbetet mot organiserad brottslighet. Inom ramen för en kontrolloperation med särskilt fokus mot postflödet gjordes flera beslag med mottagare i utsatta områden samt ytterligare beslag i efterföljande husrannsakingar.

Under 2018 gjorde Tullverket en genomlysning av vilka konsekvenserna kan bli för myndigheten om Storbritannien lämnar EU utan ett avtal. Tullverket har tagit fram information om vilka förändringar ett avtalslöst utträde skulle medföra för företag som handlar med eller planerar att handla med Storbritannien och vilka åtgärder som företagen bör vidta i förväg.

Tullverkets resultat är goda, och myndigheten bidrar i hög grad till att uppfylla målet för utgiftsområdet. Endast en liten andel av den debiterade uppbörden betalas inte in i rätt tid. Det är angeläget att myndigheten fortsätter sitt arbete för att hålla uppbördsfelet nere. Anspråken gentemot Sverige för administrativa misstag måste hållas på en så låg nivå som möjligt. Tullverkets arbete för att minska riskerna för administrativa misstag är därför av stor vikt. Myndighetens arbete för att stärka konkurrensneutraliteten för de företag som vill bedriva legitim handel är viktigt och behöver fortsätta. Det är effektivt att illegala varor stoppas redan vid gränsen. Inflödet av narkotika är fortfarande stort. Regeringen ser positivt på Tullverkets utveckling där myndigheten fortsätter att göra stora beslag av narkotika. Samhällsutvecklingen visar att skjutvapen används i hög grad i kriminella kretsar. Tullverkets insatser för att förhindra smuggling av skjutvapen och andra vapen är mycket viktiga och måste stärkas ytterligare. Tullverkets höjda anslag gör det möjligt att fortsätta att förstärka tullkontrollerna vid gränserna. Det är angeläget att analys- och underrättelseverksamheten, kontrollmetoderna och den internationella samverkan vidareutvecklas. Det är viktigt att myndigheten fortsätter att informera om vilka regler som gäller för att företagen ska göra rätt från början och underlätta för företag att bedriva gränsöverskridande handel. Tullverket arbetar aktivt med att stärka allmänhetens och företagets förtroende, och resultatet är tillfredsställande. Myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering av verksamheten under 2018 är tillfredsställande, och regeringen ser positivt på att arbetet med metodutveckling och mätningar fortgår.

Risken för att Storbritannien lämnar EU utan ett utträdesavtal bedöms vara betydande. Formerna för utträdet och den framtida relationen kommer att få stor påverkan på Tullverkets verksamhet. Det är därför viktigt att myndigheten har beredskap och en handlingsplan för att kunna hantera konsekvenserna. Det är också viktigt att Tullverket fortsätter att arbeta med informationsinsatser om brexit till företag och privatpersoner.

Tull – analys och slutsatser

I sin analys och sina slutsatser menar regeringen att Tullverkets resultat är goda, och myndigheten bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Regeringen ser positivt på det pågående arbetet med metodutveckling för att öka kunskapen om skattefelet och att ta fram en kvalitetssäkrad metod för beräkningar av skattefelet. Endast en liten andel av den debiterade uppbörden betalas inte in i rätt tid. Det är angeläget att myndigheten fortsätter sitt arbete för att hålla uppbördsfelet nere.

Anspråken gentemot Sverige för administrativa misstag måste hållas på en så låg nivå som möjligt. Tullverkets arbete för att minska riskerna för administrativa misstag är därför av stor vikt.

Myndighetens arbete för att stärka konkurrensneutraliteten för de företag som vill bedriva legitim handel är viktigt och behöver fortsätta.

Det är effektivt att illegala varor stoppas redan vid gränsen. Inflödet av narkotika är fortfarande stort. Regeringen ser positivt på Tullverkets utveckling där myndigheten har fortsatt göra stora beslag av narkotika. Samhällsutvecklingen visar att skjutvapen används i hög grad i kriminella kretsar. Tullverkets insatser för att förhindra smuggling av skjutvapen och andra vapen är mycket viktiga och måste stärkas ytterligare.

Tullverkets höjda anslag gör det möjligt att fortsätta att förstärka tullkontrollerna vid gränserna. Regeringen noterar Tullverkets ansträngningar men anser att det är angeläget att analys- och underrättelseverksamheten, kontrollmetoderna och den internationella samverkan vidareutvecklas.

Det är viktigt att myndigheten fortsätter att informera om vilka regler som gäller för att företagen ska göra rätt från början och underlätta för företag att bedriva gränsöverskridande handel.

Regeringens bedömning är att Tullverket arbetar aktivt med att stärka allmänhetens och företagens förtroende och att resultatet är tillfredsställande.

Myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering av verksamheten under 2018 är tillfredsställande, och regeringen ser positivt på att arbetet med metodutveckling och mätningar fortgår.

Exekution – resultatredovisning

Kronofogdemyndigheten bidrar till att målet för utgiftsområdet uppnås genom att rättssäkert och kostnadseffektivt

- fastställa och verkställa betalningsskyldigheter och andra förpliktelser samt besluta om skuldsanering
- informera om regler, verka för en god betalningsvilja och motverka överskuldsättning
- förebygga och motverka ekonomisk brottslighet.

Kronofogdemyndigheten ska arbeta på ett sådant sätt att allmänhet och företag har förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet och att kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten.

Resultatredovisningen av delområdet exekution görs i förhållande till Kronofogdemyndighetens bidrag till målet för utgiftsområdet. Till stöd för bedömningen av resultatet finns bl.a. Kronofogdemyndighetens årsredovisning, rapporter och Riksrevisionens iakttagelser.

En huvuduppgift för Kronofogdemyndigheten är att driva in skulder. Under 2018 drevs 11,9 miljarder kronor in varav 6,1 miljarder kronor hänförs till statliga fordringsägare och 5,8 miljarder kronor till enskilda. Det indrivna beloppet till staten har minskat med 200 miljoner kronor medan beloppet till enskilda borgenärer har ökat med 300 miljoner kronor jämfört med 2017. Löneutmätning är den åtgärd som ger störst betalning till borgenärer i enskilda mål.

Under 2018 kom det in ca 2,2 miljoner mål för verkställighet och indrivning, ca 20 000 fler än 2017. Två tredjedelar utgjorde allmänna mål och resten av enskilda mål. De enskilda målen har ökat med 7 procent jämfört med föregående år. Av allmänna mål är de vanligaste skulderna för män böter, avgifter till brottsofferfonden och underskott på skattekontot. För kvinnor är det tv-avgifter, studiemedelsavgifter och underskott på skattekontot.

Antalet gäldenärer med skulder i Kronofogdemyndighetens indrivningsdatabas var 2018 strax under 500 000. Det är en nivå som har varit oförändrad de senaste 10 åren trots att befolkningen i Sverige har ökat. Att antalet gäldenärer ligger på en stabil nivå bedöms bero på att fler personer beviljas skuldsanering, den rådande högkonjunkturen, låga räntor och minskad arbetslöshet. Den sammanlagda skulden fortsätter dock att öka. Antalet personer som fick sin första skuld hos Kronofogdemyndigheten ökade med 12 procent till 138 000 under 2018. Vid årets slut uppgick antalet gäldenärer till 476 000 varav 414 000 var fysiska personer. Av dessa var 66 procent män och 34 procent kvinnor. Antalet barn i Kronofogdemyndighetens register uppgick till 713 vilket är 99 färre än 2017.

Under 2018 kom det in drygt 1,3 miljoner mål om betalningsföreläggande och handräckning, vilket är en ökning med 10 procent jämfört med 2017. Landstingen stod för ca 20 procent av ökningen. Merparten av ansökningarna riktas mot fysiska personer. Av ansökningarna återkallades 43 procent efter att sökanden fått betalt eller man hade nått en uppgörelse.

Ett nytt arbetssätt som effektiviserar flödena i processen har införts, och graden av automatisering när föreläggande skickas ut har ökat. Produktiviteten ökade därigenom med 11 procent, och antalet avslutade mål ökade med 7 procent. Delgivningsverksamheten är fortfarande en flaskhals, och tiden för delgivning har ökat successivt under 2018. I likhet med 2017 avslutades 69 procent av målen inom 2 månader och 89 procent inom 4 månader.

Ett område som fortsätter att vara bekymmersamt är hanteringen av inbetalda medel. Myndigheten har fått kraftig kritik från Justitieombudsmannen. Handläggningstiderna har varit för långa, och det har funnits kvalitetsbrister. Regeringen har i myndighetens regleringsbrev lämnat uppdrag om att myndigheten ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra och stärka hanteringen av inbetalda medel för att få en långsiktigt

effektiv, rättssäker och hållbar hantering. Myndigheten har bl.a. utökat bemanningen, förbättrat styrning och ledning av verksamheten samt förbättrat och utvecklat arbetssätt och rutiner. Handläggningstiderna i de mål som hanteras manuellt har kortats från drygt 14 dagar till 3–5 dagar. Under 2018 har oförutsedda incidenter i form av dubbla utbetalningar och utbetalningar till fel mottagare uppmärksammats. Förankringsarbetet när det gäller metoder och verktyg för att styra produktionen inom indrivning och verkställighet har fortsatt under 2018. Det har inneburit bättre kontroll på arbetsläget och bättre möjligheter att fördela arbetet även vid avvikelser och har därigenom bidragit till kortare väntetider och snabbare beslut.

Antalet ansökningar om skuldsanering har fortsatt att öka. En för gäldenären mer förmånlig skuldsaneringslag trädde i kraft den 1 november 2016, och många väntade därför med att ansöka tills den nya lagen trätt i kraft. Antalet ansökningar har stabiliserats och var 2018 drygt 18 000. Jämfört med 2013 har antalet ansökningar fördubblats, och de senaste 10 åren har antalet ansökningar nästan tredubblats. Verksamhetens kapacitet har ökat under 2018, och myndigheten har hanterat lika många ärenden som har kommit in. Kapacitetsökningen har emellertid inte varit tillräcklig för att minska de uppbyggda balanserna. I likhet med 2017 avsåg 55 procent av ansökningarna män och 45 procent kvinnor. Sedan den 1 november 2016 ansvarar Kronofogdemyndigheten för att förmedla betalningar från gäldenärer som fått skuldsanering till deras borgenärer. Sedan betalningsförmedlingen infördes har en rad brister identifierats som rör programmerade kontroller som gör att manuella återkommande rättningar behövs för att redovisning och utbetalningar ska bli korrekta. Bristerna innebär en förhöjd risk för felaktig redovisning och försenade utbetalningar till borgenärer. Myndigheten har arbetat med att förbättra kvaliteten på redovisningen under 2018 men är ännu inte klar med det arbetet.

Genom kvarstad i brottmål säkrade Kronofogdemyndigheten 81 miljoner kronor, motsvarande 12 procent av yrkat belopp. Under 2017 säkrades 955 miljoner och 39 procent av yrkat belopp. Det året handlades två ärenden i vilka de yrkade beloppen var ovanligt höga.

Kronofogdemyndigheten har fått indikationer på att myndigheten används som ett brottsverktyg genom att ansökningar om betalningsföreläggande har gjorts för fiktiva skulder från vissa företag. Myndigheten har vidtagit åtgärder för att förhindra att sådana skulder fastställs och har även polisanmält några av de sökande i dessa ärenden. Fiktiva skulder har också upptäckts i verkställighetsarbetet och inom skuldsaneringen.

Kronofogdemyndigheten samarbetar med bl.a. Polismyndigheten och Tullverket för att bidra i den tillgångsinriktade brottsbekämpningen. Genom jourverksamhet säkerställer och utmäter myndigheten tillgångar som påträffas utanför ordinarie arbetstid hos gäldenärer som misstänks för eller har samröre med organiserad brottslighet. Gemensamt för dessa gäldenärer är att Kronofogdemyndighetens tidigare tillgångsutredningar har visat att de saknat utmättningsbara tillgångar. Sammantaget har egendom för 4,7 miljoner kronor

utmänts inom ramen för jourverksamheten under 2018. Snittet för de senaste fem åren är 5 miljoner kronor per år.

Ett högt förtroende för Kronofogdemyndigheten påverkar allmänhetens och företagens vilja att göra rätt för sig. Det är viktigt att handläggningstider hålls nere och att rättstillämpningen håller hög kvalitet.

Exekution – analys och slutsatser

I sin analys och sina slutsatser menar regeringen att Kronofogdemyndighetens resultat är goda, och myndigheten bidrar i hög grad till att uppfylla målet för utgiftsområdet. Kronofogdemyndigheten har en viktig funktion i arbetet med att upprätthålla god betalningsvilja.

Myndighetens insatser för att sprida kunskap och information om skulder och privatekonomi är värdefulla. Ett exempel är arbetet med att förebygga avhysningar som bedöms ha bidragit till utvecklingen av det minskande antalet ansökningar om avhysning. Regeringens bedömning är att myndighetens förebyggande, stärkande och aktiverande arbetssätt har betydelse för att minska antalet skuldsatta på både kort och lång sikt.

Regeringen noterar att flera insatser har gjorts som har lett till effektiviseringar, vilket är positivt. Bland annat har produktionsstyrning införts i hela verksamheten. Bytet av stora it-system kommer på sikt att leda till allt fler digitala tjänster och digitaliserad handläggning.

Bristerna i hanteringen av inbetalda medel och i skuldsaneringens betalningsförmedling gör att regeringen anser att myndighetens hantering av medel fortfarande behöver förbättras.

Myndigheten har under 2018 har bidragit till de jämställdhetspolitiska delmålen om jämn fördelning av makt och inflytande samt ekonomisk jämställdhet i kontakterna med allmänhet och företag genom aktivt arbete med frågor som rör jämställdhetsintegrering.

Regeringen aviserar att ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp bör införas vid beskattning av personer som bor utomlands och som tillfälligt arbetar i Sverige (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 12). De kommande förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2021. Kronofogdemyndigheten kommer att få hantera fler ärenden med anledning av de nya reglerna. Anslaget ökas därför med 6,5 miljoner kronor 2020. För 2021 beräknas anslaget varaktigt ökas med 4,5 miljoner kronor.

Utskottets bedömning

Regeringens resultatredovisning ska ge ett underlag för riksdagens ställningstagande till regeringens budgetförslag. Riksdagen ska med grund i resultatredovisningen ha möjlighet att bilda sig en uppfattning om hur de statliga resurserna fördelas enligt de politiska prioriteringarna och huruvida de statliga insatserna lett till de avsedda resultaten.

Utgångspunkten för utskottets genomgång av regeringens resultatredovisning är att det ska vara möjligt att följa ett samband mellan mål, gjorda

insatser, uppnådda resultat och regeringens anslagsförslag. Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och mäts bl.a. genom uppbördsförlusternas storlek och skattefelets utveckling.

Det är positivt att Skatteverkets arbete med att bedöma skattefelet utvecklas och utvidgas för att man i förlängningen ska kunna följa skattefelets utveckling över tid. Det är viktigt att motverka att samhällssystemen utnyttjas på ett sätt som inte är avsett. Det kräver att myndigheterna kontinuerligt uppmärksammar risker och identifierar motåtgärder. Samverkan mellan myndigheter är också centralt eftersom frågorna är komplexa och berör flera myndigheter. Ersättningar och bidrag från välfärdssystemen ska lämnas till dem de är avsedda för och inte till oseriösa aktörer eller kriminella. Det är viktigt att myndigheterna fortsätter att delta i det myndighetsgemensamma arbetet så att rätt personer får det stöd de är berättigade till och risken minskar för att systemen utnyttjas av oseriösa aktörer. Genom de nya verktyg som Skatteverket fått när det gäller folkbokföring hoppas utskottet att måluppfyllelsen om god registerkvalitet ska kunna förbättras ytterligare så att andra samhällsfunktioner har ett korrekt underlag för beslut och åtgärder.

Höjningen av Tullverkets anslag gör det möjligt att fortsätta att förstärka tullkontrollerna vid gränserna, vilket är en viktig del av bekämpningen av organiserad brottslighet. Myndigheten har 2018 kunnat genomföra den största satsningen på rekrytering av nya medarbetare på många år. Fyra grundutbildningar inom brottsbekämpningen startades. Ny personal och vidareutbildning kommer att bli en stor tillgång de närmaste åren. Det är positivt att Tullverket har fortsatt att göra stora beslag av narkotika. Tullverkets insatser för att förhindra smuggling av skjutvapen och andra vapen är också mycket viktiga och måste stärkas ytterligare. Det är också positivt att även Tullverket utvecklat modellen för att bedöma utvecklingen av skattefelet.

Kronofogdemyndighetens insatser för att sprida kunskap och information om skulder och privatekonomi är värdefulla. Ett exempel är arbetet med att förebygga avhysningar som bedöms ha bidragit till utvecklingen av det minskande antalet ansökningar om avhysning. Myndighetens förebyggande, stärkande och aktiverande arbetssätt har betydelse för att minska antalet skuldsatta på både kort och lång sikt. Utskottet noterar också att flera insatser har gjorts som har lett till effektiviseringar, vilket är positivt. Bland annat kommer bytet av stora it-system på sikt att leda till allt fler digitala tjänster och digitaliserad handläggning.

När det gäller de redovisade resultaten konstaterar utskottet sammanfattningsvis att trots att målet för utgiftsområdet är abstrakt och komplext redovisar regeringen tydligt de resultat och bedömningar som redovisningen bygger på. Utskottet anser att bedömningsgrunderna är ändamålsenliga och tillför mycket relevant information för att göra en bedömning av hur utgiftsområdet utvecklas.

Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt regeringens förslag och avslår motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2020 inom utgiftsområdet.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Ramanslag

Målet för utgiftsområde 3 är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt motverka brottslighet (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:SkU1 rskr. 2017/18:78).

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2020 anvisar ramanslagen inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt följande.

Tabell 1 Ramanslag

Tusental kronor

Anslag		Anslagstyp	Regeringens förslag
1:1	Skatteverket	Ramanslag	7 924 955
1:2	Tullverket	Ramanslag	2 123 025
1:3	Kronofogdemyndigheten	Ramanslag	2 009 009

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution omfattar huvuduppgifterna beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Nära knutet till och starkt integrerat med huvuduppgifterna finns verksamheter såsom folkbokföring, fastighets-taxering, id-kort, bouppteckningar, gränsskydd och verkställighet av enskildas betalningsanspråk. Inom skatte- och tull- och exekutionsområdet bedrivs även brottsbekämpning. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter inom respektive område. Kustbevakningen bedriver verksamhet inom utgiftsområdet genom att medverka och ansvara för tullkontrollen till sjöss.

Utgiftsutveckling

Utgiftsområdets sammanlagda utgifter uppgick 2018 till 11,4 miljarder kronor. Prognosen för utfallet 2019 är nivå med 2018, vilket är 64 miljoner kronor lägre än anvisade anslag. Föreslagen anslagsnivå för utgiftsområdet 2020 är 548 miljoner kronor högre än 2019. Ökningen beror på pris- och

löneomräkningen, som för 2020 uppgår till 275 miljoner kronor, samt beslut i denna proposition och tidigare budgetbeslut i riksdagen på 296 miljoner kronor. Anslagsförändringarna redovisas detaljerat under respektive delområde.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar

I budgetpropositionen för 2018 och i budgetpropositionen för 2019 ökades Skatteverkets anslag för att införa nya skatteregler som bl.a. krävde it-utveckling som nu är genomförd. Anslaget minskas därför planenligt 2020 med ca 64 miljoner kronor.

I budgetpropositionen för 2018 ökades Skatteverkets anslag för att öppna tio nya servicekontor. Anslaget ökas 2020 med 35 miljoner kronor. Sedan den 1 juni 2019 ansvarar Statens servicecenter för lokal statlig service. Enligt vad som angavs i budgetpropositionen för 2019 överförs därför medel till Statens servicecenter.

Tidigare beräknad anslagsökning för att förstärka Tullverkets verksamhet innebär att anslaget ökas med ca 74 miljoner kronor 2020.

I budgetpropositionen för 2016 ökades Kronofogdemyndighetens anslag tillfälligt t.o.m. 2019 för att hantera ett ökat antal ansökningar om skuldsanering med anledning av skuldsaneringslagen som trädde i kraft i november 2016. Anslaget minskas nu med 20 miljoner kronor för att den tillfälliga satsningen upphör.

Budgetförslag för Skatteverket

Regeringen föreslår att 7 924 955 000 kronor anvisas inom anslaget 1:1 Skatteverket för 2020. För 2021 och 2022 beräknas anslaget till 7 920 662 000 kronor respektive 8 020 197 000 kronor. Anslaget får användas för Skatteverkets förvaltningsutgifter inklusive vissa nämnder och bidrag till vissa internationella organisationer inom skatteområdet samt maximalt 30 000 000 kronor i ersättningsbelopp enligt vissa lagar. Anslagets utveckling redovisas enligt följande.

Tabell 2 Anslagsutveckling 1:1 Skatteverket

Tusental kronor

2018	Utfall	7 633 685
2019	Anslag	7 569 094
2020	Förslag	7 924 955
2021	Beräknat	7 920 662
2022	Beräknat	8 020 197

Skatteverkets anslag ökas med sammanlagt 152 miljoner kronor 2020 för skatteförslag som regeringen avser att återkomma till riksdagen med. Det är förslag om att införa ett ingångsavdrag och om att införa ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp vid beskattning av personer som är bosatta utomlands och

som tillfälligt arbetar i Sverige (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 12). För 2021 beräknas anslaget varaktigt ökas med 60 miljoner kronor.

Som en del i regeringens satsning för att bekämpa välfärdsbrott ökas Skatteverkets anslag med 65 miljoner kronor 2020 för att höja kvaliteten i folkbokföringen och för ett system som gör det möjligt för vissa myndigheter att få tillgång till uppgifter om bankkonton. För 2021 beräknas anslaget ökas med 68 miljoner kronor, och för 2022 beräknas anslaget ökas med 58 miljoner kronor. Anslaget beräknas varaktigt ökas med 28 miljoner kronor fr.o.m. 2023.

Budgetförslag för Tullverket

Regeringen föreslår att 2 123 025 000 kronor anvisas inom anslaget 1:2 Tullverket för 2020. För 2021 och 2022 beräknas anslaget till 2 282 018 000 kronor respektive 2 315 070 000 kronor. Anslaget får användas för Tullverkets förvaltningsutgifter. Anslagets utveckling redovisas enligt följande.

Tabell 3 Anslagsutveckling 1:2 Tullverket

Tusental kronor

2018	Utfall	1 895 777
2019	Anslag	1 980 086
2020	Förslag	2 123 025
2021	Beräknat	2 282 018
2022	Beräknat	2 315 070

Anslaget ökas med 40 miljoner kronor 2020 för att förstärka Tullverkets verksamhet. Anslaget beräknas öka varaktigt fr.o.m. 2021 med 40 miljoner kronor. Förstärkningen innebär bl.a. att myndighetens närvaro vid gränserna kan öka.

Tidigare beräknad anslagsökning för att förstärka Tullverkets verksamhet innebär att anslaget ökas med ca 74 miljoner kronor 2020.

Anslaget minskas varaktigt med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2020 för att finansiera förstärkningen av Ekonomistyrningsverkets förmåga att genomföra uppdrag, analysera myndigheter och verksamheter samt lämna förslag till effektiviseringar i staten inom myndighetens ansvarsområden.

Budgetförslag för Kronofogdemyndigheten

Regeringen föreslår att 2 009 009 000 kronor anvisas inom anslaget 1:3 Kronofogdemyndigheten för 2020. För 2021 och 2022 beräknas anslaget till 2 034 028 000 kronor respektive 2 065 091 000 kronor. Anslaget får användas för Kronofogdemyndighetens förvaltningsutgifter samt för forskning inom exekutionsområdet. Anslagets utveckling redovisas enligt följande.

Tabell 4 Anslagsutveckling 1:3 Kronofogdemyndigheten*Tusental kronor*

2018	Utfall	1 916 490
2019	Anslag	1 960 295
2020	Förslag	2 009 009
2021	Beräknat	2 034 028
2022	Beräknat	2 065 091

Regeringen satsar för att stärka bekämpningen av välfärdsbrott (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1). Kronofogdemyndigheten bidrar med information som ligger till grund för andra myndigheters beslut om bidrag och utbetalningar. För att möta behovet av samverkan i dessa frågor och för att bekämpa annan ekonomisk brottslighet ökas anslaget med 25 miljoner kronor 2020. För 2021 respektive för 2022 beräknas anslaget ökas med 20 miljoner kronor.

Regeringen aviserar att ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp bör införas vid beskattning av personer som är bosatta utomlands och som tillfälligt arbetar i Sverige (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 12). De kommande förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2021. Kronofogdemyndigheten kommer att få hantera fler ärenden med anledning av de nya reglerna. Anslaget ökas därför med 6,5 miljoner kronor 2020. För 2021 beräknas anslaget varaktigt ökas med 4,5 miljoner kronor.

I budgetpropositionen för 2016 ökades Kronofogdemyndighetens anslag tillfälligt t.o.m. 2019 för att hantera ett ökat antal ansökningar om skuldsanering med anledning av skuldsaneringslagen som trädde i kraft i november 2016. Den tillfälliga satsningen upphör och därför minskas anslaget nu med 20 miljoner kronor.

Ovanstående förslag innebär att samtliga myndigheter kan rekrytera. För främst Tullverket kommer det att innebära att antalet anställda vid myndigheten ökar.

Motionerna*Moderaterna*

I kommittémotion 2019/20:3314 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 föreslås att ramen för anslagen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2020 minskas med totalt 262 337 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen av ramen motiveras av två anslagsförändringar. Moderaterna avvisar regeringens förslag om att införa ingångsavdrag och avvisar därför förslaget om ökat anslag till Skatteverket för utveckling av it-stöd och arbetsätt för att införa ingångsavdraget. Moderaterna vill använda dessa medel till att finansiera andra prioriterade reformer i moderaternas budgetmotion. I Moderaternas och Kristdemokraternas budget som beslutades av riksdagen i december 2018 förstärktes anslaget till Tullverket i syfte att stärka myndigheten och det

svenska gränsskyddet. Satsningarna som enligt motionärerna är helt nödvändiga för att exempelvis stoppa smugglingen av narkotika och vapen till de kriminella gängen. Moderaterna fortsätter nu den satsningen på tullverket även 2020 och framåt. Anslagen till Kronofogdemyndigheten minskas med 19 miljoner kronor till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2019/20:2633 av Eric Westroth m.fl. (SD) anförs att ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2020 ska ökas med 334 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen motiveras av ökade anslagsförändringar för samtliga tre myndigheter. Skatteverkets anslag ökas med 4 000 000 kronor, Tullverkets anslag ökas med 280 000 000 kronor och Kronofogdemyndighetens anslag ökas med 50 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Den senast tidens samhällsutveckling har inneburit en ökad brottslighet och en välfärdssektor med ansträngda ekonomiska resurser. Det är Sverigedemokraternas bedömning att de största behoven inom utgiftsområdet i närtid finns inom Tullverket. Tullverkets viktigaste uppgift de närmaste åren är att kunna hjälpa till i kampen mot den organiserade brottsligheten både självständigt och i samarbete med andra rättsvårdande myndigheter. Sverigedemokraterna satsar därför på utökat gränsskydd för både in- och utförsel, kontrollverksamhet och brottsbekämpning samt på personal, utrustning och lokaler. Vidare behöver Tullverkets service och hantering för exporterande och importerande företag optimeras. Allt detta kräver mer personal, utbildning och lokaler. För att stärka Tullverkets möjligheter att på ett effektivt sätt förbättra sitt arbete på samtliga dessa punkter föreslår motionärerna att det skjuts till mer medel i budgeten.

Skatteverket behöver bekämpa fler skattebrott och säkerställa finansieringen av välfärd och trygghet. Skattekontroller visar sig ibland ha svårt att träffa rätt och att effektivt lyckas driva in skatter. Därför vill Sverigedemokraterna satsa mer resurser på att utveckla fördjupade och mer sofistikerade processer för skattekontroller för att stävja skattebrott i Sverige. Genom att minska antalet skattebrott tryggas finansieringen av välfärden och tryggheten. Det är också enligt motionärerna mycket viktigt att Sverige har en enkel och rättssäker indrivning av skatter, avgifter och skulder för företagen. Företag ska inte på ett orimligt sätt bli drabbade av att rättsprocesserna inte fungerar tillfredsställande. Medel anslås därför för att införa de it-stöd och arbetssätt som behövs hos myndigheten för att uppnå detta. På grund av tidigare erfarenheter av kostnadsineffektivitet ställer motionärerna sig inte bakom regeringens förslag om att införa s.k. ingångs- och ungdomsavdrag. Därmed reduceras anslagen till Skatteverket för att införa it-system och administration kopplat till det föreslagna ingångs- och ungdomsavdraget. I en allt mer globaliserad värld och ett ökat internationellt handelsutbyte är det viktigt att Sverige kan hävda sig i den internationella skattekonkurrensen.

Sverigedemokraterna vill därför satsa på arbetet med att löpande uppdatera de internationella skatteavtalen. Folkbokföringsfelet har ökat under senare år. Kvalitetsbristen i folkbokföringen underlättar olika typer av brottslighet, exempelvis bidragsfusk men även andra problem. Ordning och reda i folkbokföringen är viktigt, och därför vill motionärerna satsa resurser på att motverka folkbokföringsfelet.

På området skuldsättning växer andra typer av samhällsproblem – brottslighet som drar nytta av skuldsättning för att finansiera kriminella projekt och överskuldsättning inom hushållen tenderar att öka. Trots detta anslår inte regeringen särskilda satsningar på skuldrelaterad brottslighet och överskuldsättning. För att motverka utvecklingen på detta område föreslår motionärerna att det anslås ytterligare medel till Kronofogdemyndigheten för att den ska kunna bearbeta dessa problem.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2019/20:3241 av Hampus Hagman m.fl. (KD) yrkande 1 anförs att ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2020 bör minskas med 111 000 000 kronor. Denna ändring motiveras av två anslagsförändringar. Skatteverkets anslag minskas med 141 000 000 kronor till följd av att Kristdemokraterna säger nej till regeringens förslag om ingångsavdrag. Kronofogdemyndighetens anslag ökas med 30 000 000 kronor.

Myndigheterna Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är av fundamental betydelse för en väl fungerande ekonomi som präglas av ordning och reda. Myndigheternas service till medborgare och företagare bör fortsätta att förbättras. I detta avseende är det förstås centralt med vidareutvecklade e-tjänster men enligt motionärerna behöver myndigheterna även fortsättningsvis ha en god fysisk närvaro i hela landet.

Skatteverket ser framför allt till att de skatter som bestäms av politikerna i riksdag, regioner och kommuner tas in, men myndigheten har också viktiga brottsbekämpande funktioner. Samtidigt som det finns ett behov av en europeisk harmonisering är det viktigt att svenska intressen och skattebasen skyddas.

Tullverket kontrollerar flödet av varor in och ut ur Sverige, vilket bidrar till ett säkert samhälle och säkerställer en konkurrensneutral och effektiv handel.

Kronofogdemyndigheten arbetar med att upprätthålla en god betalningsvilja i samhället. Därtill är arbetet med skuldsanering för överskuldsatta mycket viktigt ur ett socialt perspektiv. Viljan att göra rätt för sig är av grundläggande betydelse i ett väl fungerande samhälle menar motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet har i sitt yttrande till finansutskottet (yttr. 2019/20:SkU2y) tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsram för 2020 för utgiftsområdet. Ställningstagandet innebar att utskottet avvisade förslag från Moderaterna,

Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna om avvikande utgiftsramar för utgiftsområdet. Utskottet hade inget att erinra mot de överväganden som låg till grund för regeringens förslag.

Utskottet konstaterar att samtliga myndigheters måluppfyllelse är god och att myndigheterna i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet genom att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt motverka brottslighet. Utskottet anser att denna målsättning fordrar att myndigheterna bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete för att stärka allmänhetens och företagens förtroende för verksamheterna.

Insatserna för att bekämpa skattefusk och ekonomisk brottslighet är av stor betydelse och bidrar till ett välfungerande samhälle.

Utskottet vill framhålla att myndigheterna prioriterar och bedriver ett aktivt utvecklingsarbete och att detta arbete väl ryms inom de anslag som regeringen har föreslagit.

Därmed tillstyrker utskottet regeringens förslag för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution och avstyrker motionerna 2019/20:3314 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkandena 1 och 2, 2019/20:2633 av Eric Westroth m.fl. (SD) och 2019/20:3241 av Hampus Hagman m.fl. (KD) yrkande 1.

Kronofogdemyndighetens befogenheter och verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om Kronofogdemyndighetens befogenheter och verksamhet såsom att stoppa nedläggning av kontor, att utveckla metoderna för indrivning och att försvåra indrivning av ogiltiga fordringar.

Jämför reservationen (SD).

Motionerna

I motion 2019/20:1180 av Viktor Wärnick (M) anförs att nedläggningen av Kronofogdemyndighetens kontor i Hudiksvall bör stoppas. En nedläggning skulle innebära att hela Hälsingland ställs utan Kronofogdemyndighetens fysiska närvaro och att servicen utarmas. Statliga myndigheter är också viktiga arbetsplatser för många människor i glesbygd och landsbygdslän betonar motionären. Även om myndigheterna är och ska vara självständiga måste ett visst samhällsansvar även för arbetstillfällena gälla för dessa myndigheter. Regeringen har möjlighet att med lagstadgande verktyg styra myndigheterna också i fråga om deras lokalisering. I fallet med Kronofogdemyndighetens välfungerande Hudiksvallskontor, som har bra resultat, lätt att rekrytera, bra

arbetsmiljö och låg sjukfrånvaro, bör regeringen ta en sådan aktiv roll för att förhindra nedläggningen.

I kommittémotion 2019/20:741 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkandena 1–5 anförs bl.a. följande om Kronofogdemyndighetens arbete och inriktning. Kronofogdemyndigheten har ett brett och viktigt uppdrag i samhället. Förutom att se till att driva in skattemedel handlar det både om att ge stöd till den som inte får betalt för sina fordringar och att underlätta för den som har hamnat på obestånd att komma på fötter igen. Det är viktigt att bevara och utveckla detta dubbla uppdrag. Utformningen och inriktningen av myndighetens verksamhet har stor betydelse för samhällsutvecklingen. Kronofogdemyndigheten bör därför få i uppdrag att utveckla metoderna för indrivning och motverka de negativa effekterna för samhället av vissa indrivningsåtgärder. Vidare bör det utvecklas metoder för att försvåra indrivning av ogiltiga fordringar. Kronofogdemyndigheten bör också få i uppdrag att intensifiera sitt arbete med att motverka överskuldssättning och intensifiera sitt samarbete med andra myndigheter i kampen mot organiserad brottslighet. Kronofogdemyndigheten bör slutligen få i uppdrag att föreslå lagändringar som kan bidra till regelförändringar och effektivitetshöjningar inom sitt verksamhetsområde.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att ta ställning till frågan om nedläggning av enskilda kontor men utgår ifrån att regeringen i dialog med Kronofogdemyndigheten följer utvecklingen av myndighetens verksamhet.

När det gäller Kronofogdemyndighetens uppdrag finner utskottet att myndigheten för närvarande uppfyller sitt uppdrag tillfredsställande och har ett pågående arbete med att utveckla och förbättra sina tjänster.

Utskottet ser allvarligt på problemet med ogiltiga fordringar och indrivning av dessa. Problemet har dock uppmärksammats, och Kronofogdemyndigheten har tillsammans med andra myndigheter ett pågående arbete med att förhindra att ogiltiga fordringar drivs in. Utskottet vill inte förekomma myndighetens arbete i denna del.

Utskottet avstyrker därmed motionärernas förslag.

Reservation

Kronofogdemyndighetens befogenheter och verksamhet, punkt 2 (SD)

av Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Johnny Skalin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:741 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkandena 1–5 och
avslår motion
2019/20:1180 av Viktor Wärmick (M).

Ställningstagande

Kronofogdemyndigheten har ett brett och viktigt uppdrag i samhället. Förutom att se till att driva in skattemedel handlar det både om att ge stöd till den som inte får betalt för sina fordringar och att underlätta för den som hamnat på obestånd att komma på fötter igen. Det är viktigt att bevara och utveckla detta dubbla uppdrag. Utformningen och inriktningen av myndighetens verksamhet har stor betydelse för samhällsutvecklingen. Sverigedemokraternas politik för att utveckla Kronofogdemyndighetens arbetssätt och mål utgår från följande huvudsakliga arbetsuppgifter. Kronofogdemyndigheten ska

- säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn genom indrivning av beslutade obetalda skatter
- utveckla och bedriva en effektiv och rättssäker stödfunktion för indrivning av giltiga fordringar i såväl offentlig som privat verksamhet
- utveckla och bedriva verksamhet till stöd för samhällets arbete emot överskuldssättning och annat negativt ekonomiskt beteende hos privatpersoner och företag
- genom samverkan med andra myndigheter bidra till arbetet mot den organiserade brottsligheten
- aktivt bidra till regelförenklingar.

Kronofogdemyndigheten hanterar bl.a. ärenden om överskuldssättning och obestånd för privatpersoner och företag, där förfarandets angreppssätt kan ha stor betydelse för gäldenärerna. Myndigheten bör ges ett uppdrag att utveckla metoder och förfaranden kring denna typ av ärenden med målet att minimera antalet konkurser, vräkningar och liknande åtgärder som får svåra konsekvenser för de som drabbas. Samtidigt måste borgenärernas rätt också

tillgodoses så att deras förluster minimeras. När det gäller företagsutmätning och att upprätta avbetalningsplaner för företag med skatteskulder som befinner sig i en svår ekonomisk situation är det viktigt att dessa anpassas till varje företags unika förutsättningar. Sverigedemokraterna vill därför öka möjligheterna att utveckla metoder och föreslå lagändringar som möter denna ambition.

En viktig uppgift för Kronofogdemyndigheten är att stödja såväl privata företag som myndigheter i arbetet med att driva in förfallna och giltiga fordringar. Det är dock lika viktigt att Kronofogdemyndigheten ges förutsättningar att utveckla sitt arbete med att identifiera falska indrivningsärenden som baseras på bl.a. bluffakturor och som under en lång följd av år har vuxit i omfattning och ställer till stora problem för dem som drabbas. Kronofogdemyndigheten ska därför ges i uppdrag att intensifiera arbetet med denna fråga och se över lagstiftningen med målet att utarbeta förslag till ändringar som gör det svårare för kriminella krafter som ägnar sig åt denna typ av bedrägerier.

Den svenska staten har, internationellt sett, en relativt låg skuldsättningsgrad. De svenska hushållen har däremot en motsatt situation med en internationellt sett stor skuldbörda. En mycket viktig uppgift i detta sammanhang är att utveckla metoder för att öka medvetenheten om risken för överskuldsättning och hur man undviker att hamna i en sådan situation. Kronofogdemyndigheten har redan kommit långt i denna uppgift men mer kan göras. Kronofogdemyndigheten bör därför ges i uppdrag att utveckla denna del av myndighetens arbete och föreslå lagändringar som skulle kunna bidra till att minska riskerna för överskuldsättning.

Genom samverkan mellan olika myndigheter skapas optimala förutsättningar för att kunna upptäcka och beivra organiserad brottslighet. Kronofogdemyndigheten och andra myndigheter bedriver sedan 2009 en organiserad samverkan inom ramen för projektet Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten. Detta är ett mycket framgångsrikt samarbete som bör intensifieras och utvecklas på olika sätt. Lagstiftningen behöver dock ses över ur olika perspektiv för att ytterligare öppna samverkansvägar, inte minst genom att utnyttja datoriserade hjälpmedel och informationsutbyte av relevanta data, som finns tillgängliga hos olika myndigheter, i väsentligt högre utsträckning än vad som är möjligt i dag. Det svenska samhället har varit naivt i fråga om att inte använda den information som finns för att upptäcka och beivra kriminell verksamhet. Kronofogdemyndigheten har en central roll i detta sammanhang genom att man besitter en stor mängd information, som av allt att döma skulle kunna underlätta utredningar och bevissäkring kring ekonomisk brottslighet. Kronofogdemyndigheten ska därför ges i uppdrag att föreslå lagändringar inom sina verksamhetsområden som skulle kunna underlätta de samlade myndigheternas ansträngningar med att utreda och lagföra ekonomiska brottslingar.

En viktig fråga för alla myndigheter är att aktivt verka för att förenkla och effektivisera sina verksamheter så att skattemedlen används på ett relevant och så effektivt sätt som möjligt. Det gäller även Kronofogdemyndigheten som bör ges i uppdrag att arbeta aktivt med att ta fram förslag till regelförenklingar och lagändringar som kan bidra till enklare och effektivare rutiner. Arbetet med digitalisering och automatisering av myndighetens verksamhet behöver också intensifieras.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (M)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Kjell Jansson (M) och Fredrik Schulte (M) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution och lägger fram ett särskilt yttrande om Moderaternas politik inom utgiftsområde 3.

I motionen Återupprätta samhällskontraktet – en budget för Sverige (2019/20:3060) presenteras Moderaternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken. I motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 3. Motion 2019/20:3060 behandlas i betänkande 2019/20:FiU1 och vårt samlade förslag framgår av reservation 1 i det betänkandet. Vårt förslag till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 3 presenteras särskilt i motion 2019/20:3314.

När samhällskontraktet hotas av utbredd otrygghet och bristande välfärd, när Sverige tillryggalagt den starka konjunkturen och ändå på många sätt står sämre rustat än när vi gick in i den, när svenska folket inte upplever att de får valuta för sina skattepengar – då krävs kloka prioriteringar. I Moderaternas budgetmotion prioriteras därför det som är viktigast för Sverige. Det handlar om att återupprätta samhällskontraktet genom betydande ökningar av de generella statsbidragen till välfärden och den största trygghetsatsningen i modern tid, samtidigt som försvaret stärks. Det handlar om att förbättra sammanhållningen mellan både stad och land och över generationer. I Moderaternas budgetmotion sänks skatten på bensin och diesel med 1 krona per liter från årsskiftet samtidigt som skatten för pensionärer sänks dubbelt så mycket och för dubbelt så många som i regeringens budgetproposition. Det handlar inte minst också om hur Sverige ska få fler jobb och högre tillväxt. Det behöver löna sig bättre att jobba. I Moderaternas budgetmotion tas ett stort grepp om bidragen, och skatten på arbete sänks i alla inkomstgrupper. Sveriges tillväxt är beroende av en trygg elförsörjning. Dessutom är elektrifieringen central i vår klimatomställning. I Moderaternas budgetmotion föreslås ett omfattande elektrifieringspaket med satsningar på bl.a. fjärde generationens kärnkraft. Alla ungdomar ska kunna möta framtiden med rätt kunskaper. I vår budgetmotion utökas därför också undervisningstiden i skolan. Det är reformer som skulle ta tag i Sveriges största problem.

I Moderaternas och Kristdemokraternas budget för 2019 som beslutades av riksdagen i december 2018 förstärktes anslaget till Tullverket i syfte att stärka myndigheten och det svenska gränsskyddet. Det är en satsning som är helt nödvändig för att exempelvis stoppa smugglingen av narkotika och vapen till de kriminella gängen. Moderaterna vill fortsätta den satsningen på Tullverket även 2020 och framåt.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om att införa ett ingångsavgift. Moderaterna avvisar därför även regeringens förslag om ökat anslag till Skatteverket för att utveckla it-stöd och arbetssätt för att införa ingångsavgiften till förmån för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Vi minskar också anslaget till Kronofogdemyndigheten med 19 miljoner kronor till följd av att pris- och löneomräkningen reduceras med 50 procent.

2. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (SD)

Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Johnny Skalin (SD) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 27 november 2019 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution inte får överstiga 12 056 989 kronor 2020 (bet. 2019/20:FiU1). Eftersom Sverigedemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Sverigedemokraternas politik inom utgiftsområde 3.

Sverigedemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2019/20:2682. Motionen behandlas i betänkande 2019/20:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 2 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 3. Förslaget till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 3 läggs fram i motion 2019/20:2633.

Den senast tidens samhällsutveckling har inneburit en ökad brottslighet och en välfärdssektor med ansträngda resurser. Det är Sverigedemokraternas bedömning att de största behoven inom utgiftsområdet i närtid finns inom Tullverket. Tullverkets viktigaste uppgift de närmaste åren är att med kraft kunna hjälpa till i kampen mot den organiserade brottsligheten både självständigt och i samarbete med andra rättsvårdande myndigheter. Vi vill därför satsa på utökat gränsskydd för både in- och utförsel, kontrollverksamhet och brottsbekämpning samt på personal, utrustning och lokaler. Vidare behöver Tullverkets service och hantering för exporterande och importerande företag optimeras. Allt detta kräver mer personal, utbildning och lokaler. För att stärka Tullverkets möjligheter att på ett effektivt sätt förbättra sitt arbete på samtliga dessa punkter skjuter vi till mer medel i budgeten.

I en samhällsutveckling med ett ökat internationellt handelsutbyte har det blivit viktigt för exportföretag att kunna konkurrera med sina kompetenser och produkter. På ett liknande sätt är det också viktigt att Sverige kan hävda sig i den internationella skattekonkurrensen, och därför vill vi satsa på arbetet med att löpande uppdatera de internationella skatteavtalen.

Skatteverket behöver bekämpa fler skattebrott och säkerställa finansieringen av välfärd och trygghet. Skattekontroller visar sig ibland ha svårt att träffa rätt och att effektivt lyckas driva in skatter. Vi vill därför satsa mer resurser på att utveckla fördjupade och mer sofistikerade processer för skattekontroller för att stävja skattebrott i Sverige. Genom att minska antalet skattebrott tryggar vi finansieringen av välfärden och tryggheten. Det är också mycket viktigt att vi har en enkel och rättssäker indrivning av skatter, avgifter och skulder för företagen. Företag ska inte på ett orimligt sätt bli drabbade av att rättsprocesserna inte fungerar tillfredsställande. Vi skjuter därför till medel för att införa de it-stöd och arbetssätt som behövs hos myndigheten för att uppnå detta. På grund av tidigare erfarenheter av kostnadsineffektivitet ställer vi oss inte bakom regeringens förslag om att införa ett s.k. ingångs- och ungdomsavdrag. Därmed drar vi också in medlen till Skatteverket för att införa it-system och administration kopplat till det föreslagna ingångs- och ungdomsavdraget. Folkbokföringsfelet har ökat under senare år. Kvalitetsbristen i folkbokföringen underlättar olika typer av brottslighet, exempelvis bidragsfusk men även andra problem. Vi värdesätter ordning och reda i folkbokföringen och satsar därför resurser på att motverka folkbokföringsfelet.

På området skuldsättning växer andra typer av samhällsproblem – brottslighet som drar nytta av skuldsättning för att finansiera kriminella projekt och överskuldsättning inom hushållen tenderar att öka. Trots detta anslår inte regeringen särskilda satsningar på skuldrelaterad brottslighet och överskuldsättning. För att motverka utvecklingen på detta område tillför vi ytterligare medel till Kronofogdemyndigheten för att den ska kunna bearbeta dessa problem.

3. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (V)

Tony Haddou (V) anför:

Vänsterpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2019/20:2915. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 3. Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 3 är en del av partiets budgetalternativ som ska ses som en helhet. Förslaget innebär att Vänsterpartiet ställer sig bakom regeringens förslag till anslag och fördelning inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution men vill se en annan inriktning av budgetpolitiken. Motionen behandlas i betänkande 2019/20:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 3 i det betänkandet.

Vänsterpartiets budgetmotion – En plan för jämlikhet och grön omställning – tar ett helhetsgrepp om de växande klyftorna när det gäller den ekonomiska politiken i syfte att Sverige åter ska bli världens mest jämlika land. Under de senaste decennierna har ojämlikheten i samhället ökat. Samtidigt har skattesystemets omfördelning kraftigt försämrats. Detta är problematiskt.

Riksdagsmajoriteten har i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar. Därför väljer jag att inte delta i beslutet.

4. Statens budget inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution och lägger fram ett särskilt yttrande om Kristdemokraternas politik inom utgiftsområde 3.

Kristdemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Kristdemokraternas förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2019/20:3341. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 3. Motionen behandlas i betänkande 2019/20:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 4 i det betänkandet. Förslaget till statens budget för 2020 inom utgiftsområde 3 läggs fram i motion 2019/20:3241.

Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den allt hårdare globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället.

Kristdemokraterna vill skapa fler jobb för dem som står utan genom skattereformer som gör det mer lönsamt att arbeta. Vi vill också lösa kompetensbristen genom drivkrafter som får de som orkar och vill jobba ett par år extra att göra det och som får unga att utbilda sig och snabbare komma i jobb. Genom att sänka marginalskatter finner fler det mödan värt att utbilda sig och göra karriär, inte minst inom välfärdsyrkena.

Syftet med skatter är att finansiera offentliga utgifter, styra den ekonomiska utvecklingen i en social och ekologisk riktning samt mildra inkomstspridningen. Samtidigt riskerar skatter att försämra ekonomins funktionssätt och leda till ett osunt ekonomiskt beteende. Strävan måste därför vara att skattesystemet är transparent och etiskt legitimt. Det är också viktigt att det utformas så att det stimulerar arbete, hederlighet, sparande och företagande.

Det svenska tullverket har genomgått stora förändringar sedan Sveriges medlemskap i EU. Den fria rörligheten inom EU för mycket gott med sig men får inte innebära att svenska gränser står oskyddade. Kristdemokraterna vill stärka tullens brottsbekämpande verksamhet och gränsskyddet. Tullverket är i dag för starkt inriktat på att vara en uppbördsmyndighet under Finansdepartementet. Det innebär att deras huvuduppgift är att kontrollera införseln av punktskattepliktiga varor och driva in skatt. Tullverket söker också efter narkotika och illegala vapen, men myndigheten har för svaga befogenheter. Tullen behöver i ökad utsträckning bli en gränsskyddsmyndighet som kan beivra alla typer av brott vid gränsen. Inte minst bör införseln av varor kontrolleras betydligt hårdare.

Att komma till rätta med problemen kring överskuldssättning till följd av snabblån och sms-lån är en viktig fråga, inte minst för många ungdomar som riskerar att hamna i en mycket utsatt situation. Kristdemokraterna ställer sig positivt till att verka för en översyn av Kronofogdemyndighetens regler för vilka skulder som får lämnas över till myndigheten, liksom när det får göras. I kombination med Finansinspektionens tillsynsuppdrag kan det få en god effekt för minskad överskuldssättning. Kristdemokraterna motsätter sig regeringens neddragning om 20 miljoner kronor per år och föreslår i stället utökade resurser om 10 miljoner kronor per år för Kronofogdemyndighetens arbete med att motverka överskuldssättning. Exempelvis bör myndigheten förstärka det förebyggande arbetet och sträva efter att undvika långa handläggningstider. Antalet barn som berörs av verkställda avhysningar ökar. Under 2018 berördes totalt 448 barn. Motsvarande siffra året innan var 392, vilket är en ökning med 14,3 procent. Kristdemokraterna anser att särskilda insatser nu bör göras för att återigen minska denna siffra och föreslår därför att barnfamiljer ska vara prioriterade inom Kronofogdemyndighetens uppdrag att motverka överskuldssättning.

I och med att Kristdemokraterna säger nej till regeringens förslag om s.k. ingångsavgifter säger vi även nej till Skatteverkets utökade anslag med anledning av att avdraget ska införas. Det innebär att Skatteverkets anslag minskas med 141 miljoner kronor 2020.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:1 Budgetpropositionen för 2020 utgiftsområde 3:

1. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2020 under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt tabell 1:1.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:741 av Eric Westroth m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Kronofogdemyndigheten i uppdrag att utveckla metoderna för indrivning och att motverka de negativa effekterna för samhället av vissa indrivningsåtgärder och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla metoder för att försvåra indrivning av ogiltiga fordringar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Kronofogdemyndigheten i uppdrag att intensifiera arbetet med att motverka överskuldssättning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Kronofogdemyndigheten i uppdrag att intensifiera sitt samarbete med andra myndigheter i kampen mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Kronofogdemyndigheten i uppdrag att föreslå lagändringar som kan bidra till regelförenklingar och effektivitetshöjning inom dess verksamhetsområde och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1180 av Viktor Wärnick (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa nedläggningen av Kronofogdemyndighetens kontor i Hudiksvall och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2633 av Eric Westroth m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2019/20:3241 av Hampus Hagman m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2019/20:3314 av Niklas Wykman m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabellen i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskade resurser till Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Anslag för 2020 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag		Avvikelse från regeringen		
		M	SD	V	KD
1:1 Skatteverket	7 924 955	-243 286	+4 000		-141 000
1:2 Tullverket	2 123 025		+280 000		
1:3 Kronofogdemyndigheten	2 009 009	-19 051	+50 000		+30 000
Summa för utgiftsområdet	12 056 989	-262 337	+334 000	±0	-111 000